

Nytt om fartøyvern juni 2011

”Folgefonn I” fredes

Riksantikvaren har nå gjort vedtak om å frede ”Folgefonn I”. Fredningen ble markert 15. mai ved Hardanger Fartøyvernssenter med ”Stord I” og ”Granvin” også tilstede. Fredningen omfatter hele fartøyet med fast inventar og originalt fastmontert utstyr. Formålet med fredningen er å ta vare på en bilferge i stål fra mellomkrigstiden. Fergen er en åpen fjordferge med overbyggningsdekk med passasjerinnretning både over og under bildekket. Fergen hører til den tidlige typen fjordferger med overbyggningsdekk og midtcasing på bildekket. Fergetypen var beregnet på samband med stor gjennomgangstrafikk og ”Folgefonn I” var ved leveringen landets største bilferge. ”Folgefonn I” var bygd for det viktige veisambandet mellom Øst- og Vestlandet gjennom Indre Hardanger og er derfor en av våre eldste riksveisferger. ”Folgefonn I” var i drift for Det Hardanger Sunnhordlandske Dampskipsselskap (HSD) fra hun var ny i 1938 og fram til 1979 da hun var solgt til England. I England var hun brukt som flytende klubblokale for Erith Yacht Club fra 1980 til 2010. Endringene i tiden etter 1979 er små og konstruksjon og innredning er i all hovedsak den originale fra 1938. Selv om det meste ennå er inntakt om bord, er fergen i dag preget av manglende vedlikehold og naturlig forfall gjennom flere år. Fredningen skal derfor ikke være til hinder for gjennomføringen av nødvendig restaurering av konstruksjon og innredning eller komplettering av bortkomne deler.

Medlemssøknader

Foreningen har fått inn 7 søknader om medlemskap innen fristens utløp 1. juni. Disse er:

”**Erkna**” er en klinket kutter i jern fra 1907. Fartøyet var opprinnelig en fiskedampbåt og kanskje Norges eldste hvalbåt. ”Erkna” er særlig kjent for sin krigshistorie.

”**Håbet**” er en kravellbygd krysser fra 1939. Fartøyet ble tidligere brukt til frakt av murstein, fiske og reketraling.

”**Jelsa**” er en jakt bygd i perioden 1840-45. Fartøyet har vært brukt til frakt fram til 1963 og deretter som lystfartøy.

”**Lete**”, ex ”**Nordkabel**” er en kravellbygd krysser fra 1947. Kontrahent var Televerket og kabelbåten var stasjonert i Bodø med oppdrag fra Trøndergrensa til Kirkenes.

”**Tafjord**” er en kutter som ble bygd i 1927 for å drive rutetrafikk i Tafjord. I tillegg ble fartøyet brukt som isbryter, kirkebåt og annet i den veiløse bygda Tafjord.

”**Tyin**” er en motorbåt i jern fra 1906 som gikk i passasjertrafikk på Tyin i Vang i Valdres fram til 1940. Deretter gikk fartøyet som passasjer og tømmerbåt på Randsfjorden før den ble lystbåt fram til 2008.

”**Vulcanus**” er en kutter i sveiset stål fra 1959. Fartøyet ble bygget av Det Bergenske Dampskibsselskap som havneslepebåt for bruk i Bergen, men har vært brukt langs hele kysten.

Havneplass til medlemsfartøyet

”Greven”

Bygdeposten har satt i gang en debatt og avstemming over om medlemsfartøyet taubåten ”Greven” bør få ligge ved dampbåtkaia i Vikersund. Debatten startet etter oppfordring fra en leser. Leseren mener at ”Greven” er stygg og at det er et problem at den skal ligge på en av Vikersunds mest synlige plasser slik at alle må se på den hver dag. ”Greven” ble bygget ved Glommen Mek. i Fredrikstad i 1953 og deretter sjøsatt i Tyrifjorden. Fartøyet var den første nybygde båten for tømmertrekking i

Østlandsområdet etter krigen. I 1971 ble Drammenvassdragets Fellesfløteforening nedlagt, og "Greven" ble solgt ut av Tyrifjorden i 1973. For fem år siden kjøpte entusiaster "Greven" tilbake til Tyrifjorden for å få oppmerksomhet rundt tømmerhistoriens betydning for Tyrifjorden. Restaureringen pågår ennå.

Foto: Utlånt av eier

Norsk Forening for Fartøyvern har skrevet brev til ordføreren i Modum kommune der de blir oppfordret til å ta ansvar for å ta vare på kulturarven og historien rundt tømmerseiling og innlands kystkultur. Kommunen blir også bedt om å legge forholdene til rette med kaiplass for at det frivillige arbeide skal fortsette. Se link for å følge debatten og avstemningen:

http://bp-redaktorens-blogg.origo.no/-/bulletin/show/654789_si-din-mening-om-greven

<http://www.bygdeposten.no/modum/article5623440.ece>

<http://www.bygdeposten.no/modum/article5623445.ece>

"Hamen" i media

Det ser fremdeles ikke ut til at det har kommet en løsning for å få "Hamen" tauet vekk fra Iddefjorden i følge NRK Østfold.

Riksantikvaren har bedt eierne av "Hamen" om å legge frem planer for fartøyets fremtid innen 9. juni. Foreningen har ikke hatt kontakt med eierne, men styreleder Jan Welde uttalte seg på

spørsmål fra NRK, se link under. Styret gjør oppmerksom på at Norsk Forening for Fartøyvern aldri har vært en del av prosjektet og derfor heller aldri har trukket seg ut pga bråk, slik det står referert til på NRK Østfold sine sider. Dette er en misforståelse. "Hamen" er et medlemsfartøy i Norsk Forening for Fartøyvern.

<http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/ostfold/1.7630508>

<http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/ostfold/1.7660460>

"Hestmanden"

Vest-Agder fylkeskommune støtter avtale med Riksantikvaren om refinansiering av "Hestmanden". Det er hittil benyttet 68 millioner til restaurering av skipet. Med den utvikling saken nå har fått legges det opp til at restaureringsprosjektet kan avsluttes til 23. september i år, på 100-årsdagen for "Hestmanden". Fullfinansieringen av prosjektet er også viktig for Stiftelsen Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernsenter, som er helt avhengig av å få slutført dette restaureringsprosjektet om de skal greie å gjennomføre den omstillingen av virksomheten som er igangsatt ved verftet. Les mer:

<http://www.vaf.no/hoved.aspx?m=188&amid=59174>

Følg link for å se "Hestmanden" ta form og hvordan den nå ser ut utvendig og innvendig:

<http://www.fvn.no/kultur/article858010.ece>

Seil med "Folkvang" til Brest

Fra mai til august 2012 seiler "Folkvang" til Frankrike. Turen er lagt opp med korte etapper hvilke betyr seiling på dagtid og de fleste netter i havn. Ingen forkunnskaper kreves.

Enkelt personer eller grupper kan melde seg på og prisen er kr 600 per døgn med alle måltider inkludert. Ta kontakt med Snorre Øien på tlf. 77087816/47259432 eller e-post;

snorreoe@hotmail.com. For mer info se Folkvangs hjemmeside: www.mkfolkvang.no

Felles styremøte med Forbundet KYSTEN

Styrene i Norsk Forening for Fartøyvern og Forbundet KYSTEN hadde felles møte i Lofoten i begynnelsen av mai. Formålet med møtet var å bedre kontakten og bli kjent med arbeidsområdene til hverandre. I dag samarbeider foreningen og forbundet om tiltakene i Nasjonal verneplan og ny veteranbåtshavn i Oslo.

Prosjektsøknader

Foreningen har søkt om midler for å starte opp et prosjekt for utviklingen av sikkerhetsstyringssystemer. Prosjektet skal bidra med rutiner, prosedyrer, tekniske spesifikasjoner, planer, analyser og sjekklister for å motivere og aktualisere sikkerhetsstyringssystemer for de vernede fartøyene. Foreningen har fått tilsagn på kr. 50 000 fra Oslo Maritime Stiftelse og avslag fra Bergesens Allmenntilleggs Stiftelse. Foreningen venter fortsatt på svar fra Stiftelsen UNI.

Foreningen har også søkt Riksantikvaren om midler for å holde kurs for kompetanseheving innenfor fartøyvernet.

Sjøfartsdirektoratet og Skipsregisteret slås sammen

Nærings- og handelsminister Trond Giske har besluttet at Sjøfartsdirektoratet og Skipsregistrene skal slås sammen. Formålet med sammenslåingen er å etablere en enhetlig sjøfartsadministrasjon som er godt rustet til å møte samfunnets krav til sikkerhet, miljø og service på skipsfartsområdet. Les mer: <http://www.sjofartsdir.no/no/Aktuelt/Enhelhetlig-sjofartsadministrasjon/>

Seilskuteprisen

Christiania Seilskuteklubb deler ut seilskuteprisen til norske seilskuter som arbeider for barn og unge. Prisen er på kr 50 000, og frist for å søke er 15. august. For mer informasjon: <http://www.seilskuteklubben.no/>

Søknadsfrist til Kulturminnefondet

Minner om at neste søknadsfrist til Norsk kulturminnefond er 1. september, altså rett etter skoleferien. Vær forberedt og start søknadskrivningen allerede nå. For søknadsskjema og mer informasjon: <http://www.kulturminnefondet.no/soknad/>

Kongebesøk i Gratangen

Kongen besøker Gratangen 8. juni 2011, og Nordnorsk Fartøyvernssenter og båtmuseum håper på et stort oppmøte av båter og fartøy som vil følge kongeskipet Norge inn Gratangsfjorden. En samlet flåte av verneverdige fartøy som venter Kongen ved Morgans skip ved innløpet til fjorden vil være med å gi Kongen og media en flott opplevelse. Landgang vil skje ved Foldvik brygge. Temaet for Kongens besøk i Gratangen kommune er kystkultur.

http://www.nnfa.no/index.php?option=com_frontpage&Itemid=32

Maritime håndverkskurs

Det er fortsatt ledige plasser til maritime håndverkskurs under Hardanger trebåtfestival 14. -18. juni. De tre kursene som blir holdt er smiing, laging av rundholt og reiplaging. For mer info:

<http://www.hardangerogvossmuseum.no/hardanger-fartoyvernssenter/norsk/kurs-og-skuletilbod/handverkskurs.aspx>

Forbundet KYSTENs landsstevne

Forbundet KYSTENs landstevne 2011 arrangeres i Egersund fra torsdag 21. juli til søndag 24. juli. Arrangørene er Egersund kystforening, Jæren kystlag og Haadyret kystlag. For program og mer info: <http://www.kyststevne.no/>

Havnedagene i Haugesund

Helgen 18. – 21. august blir det arrangert havnedager i Haugesund - møtestedet for fartøyer og kystkulturtreff. I bodene ved indre kai blir det utstillinger av motorer, tradisjonelle håndverk og annet relatert til kystkultur. Årets tema er "Haalandsrederiene" og historien til

rederiet vil blir presentert gjennom bilde og tekst. For påmelding og program:
<http://www.havnedagene.no/tema.html>

Risør trebåtfestival

Risør trebåtfestival finner sted 4. - 7. august. Årets tema er "Fra seil til damp", og det blir blant annet utstillinger, konserter og sjørøvertokt. For mer info og program:
<http://www.trebatfestivalen.no/>

"Jøsenfjord" tilbake til Norge

"Jøsenfjord" har nå endelig kommet hjem til Norge etter å ha ligget som husbåt i Nederland siden 2005. Det er fartøyvernentusiaster fra Ryfylket som har kjøpt fartøyet for å bringe den tilbake til gamle farvann. "Jøsenfjord" ble levert i 1886 fra Christiansands Mek. Verksted som lokalrutebåt til Dampskibsselskapet Lindesnæs. Nå begynner restaurering og planlegging om blant annet hvilken farge fartøyet skal ha. Les mer:

<http://www.aftenbladet.no/lokalt/Renovering-n-av-laquoJosenfjordraquo-blir-kostbar-1854159.html>

http://www.josenfjord.no/?_id=45

<http://www.aftenbladet.no/lokalt/ryfylke/Skal-Joesenfjord-maalast-graa-eller-svart-og-kvit-1846979.html>

"Folgefonn I" er komen heim!

Av Oddvar Soldal

2. påskedag kom endeleg veteranbåten "Folgefonn I" inn til si nye heimehamn på Hardanger Fartøyvernssenter i Norheimsund. Eit seks år langt heimføringsprosjekt frå ide til gjennomføring er til endes.

I juni 2010 blei ferja på spektakulært vis frakta frå London til Noreg av Eide Marine Services. Sidan har Folgefonn I lege i Dáfjorden for å utføre naudsynte reparasjonar slik at ho trygt kan ligge i museumshamna på Hardanger Fartøyvernssenter i Norheimsund. I åra framover skal ferja møysommeleg restaurerast. Riksantikvaren har løyvd midlar til prosjektet

og vedteke at Folgefonn I skal fredast, noko som gjev prosjektet den høgaste vernestatusen ein kan få. Private sponsorar som Sparebanken Vest og Stiftelsen Uni støttar også restaureringa.

Foto: Utlånt av Hardanger Fartøyvernssenter

Veteranslepebåten "Vulcanus" slepte "Folgefonn I" frå Dáfjorden til Norheimsund. Tide Sjø si ferje "Folgefonn I" som trafikkerer ruta Gjermundshavn-Løfallstrand møtte sleet midtjords, og helste namnesystra si med tre lange støt i fløyta. Ferja hadde heist det gamle HSD-flagget til ære for gamleferja, og fulgte sleet nokre minutt til stor glede for passasjerane om bord. "Folgefonn I" vert opna for publikum på Fartøyvernssenteret søndag 15. mai, der også HSD-båtane "D/S Stord I" og "M/S Granvin" deltek saman med fleire veteranbussar frå gamle HSD. M/F "Folgefonn I" vart levert til Hardanger Sunnhordlandske Dampskipsselskap i 1938, og gjekk i trafikk fram til 1979 då ho vart selt til England der ho sidan har vor klubbhus for Erith Yacht Club i London. I 2010 vart ho kjøpt av Hardanger og Voss museum.

Hardanger fartøyvernssenter ser på heimføringa av "Folgefonn I" som ein viktig milepåle for senteret og ei viktig brikke i vidare utviklingsplanar. Ferja vert ein del av pulikumstilbodet og vil syne vestlandet si kommunikasjonshistorie som lenge var nært tilknytt HSD. I samband med prosjektet vert venelaget Folgefonn fartøylag stifta. Nokre medlemmer frå laget var med på turen til Norheimsund og alle gamle og nye medlemmer er velkomne til å ta del i vernearbeidet framover.